

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 150/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Borisom, Bučany 377, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Skalica v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cpr 4/2014 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoPr 6/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cpr 4/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoPr 6/2018 (ďalej len „odvolacie konanie“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zrekapitulovala doterajší priebeh konania na všeobecných súdoch a v podstatnom uviedla, že 9. septembra 2014 doručila okresnému súdu žalobu *„o určenie, že odvolanie z funkcie riaditeľa základnej školy je neplatné a náhrada za funkčný plat“*. Okresný súd vo veci vydal 28. marca 2018 rozsudok, proti ktorému podala sťažovateľka 17. apríla 2018 odvolanie. Sťažovateľka uvádza, že *„odvolací Krajský súd Trnava doteraz nenariadil v predmetnej veci pod č. konania 2Cpr/4/2014 žiadne pojednávanie a ani doteraz k náprave nedošlo. Z uvedeného je zrejmé, že od podania žaloby žalobcu zo dňa 9.9.2014 do dnešného dňa, uplynuli už viac ako 3-roky a súdy doposiaľ vo veci žaloby pod č. konania 4C/208/2015 nevydali právoplatné meritórne rozhodnutie, čím nechávajú sťažovateľku v právnej neistote...“*

... S prihliadnutím na doterajší prístup hore označených všeobecných súdov k jeho prejednávanej veci sťažovateľ označuje za vysoko pravdepodobnú možnosť, že nebudú vykonané žiadne úkony, ktoré by smerovali v primeranej lehote k meritórnemu rozhodnutiu žaloby na preskúmanie zákonnosti prvostupňového rozhodnutia č. k. 2Cpr/4/2014-224 Okresného súdu Skalica zo dňa 28.03.2018, odvolacím súdom Krajský súd v Trnave, až do zjednania nápravy Ústavným súdom SR.“

3. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo priznané sťažovateľom Ústavou SR podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, jej právo dané Európskym dohovorom o ľudských právach a základných slobodách

podľa čl. 6 ods. 1 a postupom Okresného súdu Skalica č. k. 2Cpr/4/2014-224 a odvolacím súdom Krajský súd v Trnave porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, vo veci č. k. 2Cpr/4/2014-224 Okresného súdu Skalica, prikazuje zúčastneným stranám konať bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva primerané finančné zadostučinenie 10.000,- Eur. Okresný súd Skalica a Krajský súd v Trnave sú spoločne a nerozdielne povinný vyplatiť zadostučinenie vo výške 10.000,- Eur do jedného mesiaca odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet sťažovateľa.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,20 €, ktorú je Okresný súd Skalica, povinný vyplatiť advokátovi JUDr. Jozefovi Borisovi, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky na jeho účet.“

4. Sťažovateľka svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zásadnom odôvodňuje takto: „... štát sa ústavou sám obmedzil, keď prisľúbil, že za zákonom splnených podmienok jeho orgány budú postupovať v súlade s tým, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. V okolnostiach prípadu orgány štátu (súdy) takto nepostupovali. To malo za následok, že sťažovateľka utrpela psychickú ujmu spočívajúcu v pocitoch márnosti, nespravodlivosti a krivdy, že nedosiahla náležite rýchlu a preto ani spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. Kompenzáciou za túto ujmu je primerané finančné zadostučinenie, o ktoré sťažovateľka žiada.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý s účinnosťou od 1. marca 2019 upravuje konanie pred ústavným súdom.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa prvej vety čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

10. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

11. V danom prípade sa sťažovateľka v ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného jej čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Ústavný súd si pre účely predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti prípisom z 13. februára 2020 vyžiadal súdny spis, z obsahu ktorého vyplýva nasledujúca chronológia procesných úkonov vykonaných v napadnutých konaniach:

- 9. septembra 2014 podala sťažovateľka okresnému súdu žalobu o určenie, že odvolanie z funkcie riaditeľa základnej školy je neplatné,

- 4. novembra 2014 doručoval okresný súd žalobu žalovanému a zároveň mu uložil povinnosť sa k nej v lehote 10 dní vyjadriť,

- 12. novembra 2014 doručil žalovaný okresnému súdu žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k žalobe aspoň do 30 dní,
- 3. decembra 2014 doručil žalovaný vyjadrenie k žalobe z 28. novembra 2014 a plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie,
- 4. marca 2015 vyzval okresný súd sťažovateľku na zaplatenie doplatku súdneho poplatku z podanej žaloby, doručoval sťažovateľke vyjadrenie žalovaného z 28. novembra 2014 a zároveň ho vyzval na úpravu petitu žaloby v časti nároku na náhradu odmeny za vykonávanie funkcie riaditeľa základnej školy a doloženie listinných dôkazov,
- 23. marca 2015 bol sťažovateľkou zložený doplatok súdneho poplatku z podanej žaloby,
- 2. apríla 2015 doručila sťažovateľka okresnému súdu vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného z 28. novembra 2014,
- 8. júla 2015 nariadil okresný súd pojednávanie na 8. september 2015,
- 28. augusta 2015 doručil právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na nariadenom pojednávaní z dôvodu čerpania jeho dovolenky,
- 31. augusta 2015 oznámil okresný súd stranám sporu zrušenie nariadeného pojednávania,
- 9. septembra 2015 nariadil okresný súd pojednávanie na 15. október 2015,
- 15. októbra 2015 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia; právny zástupca sťažovateľky požiadal súd o odročenie pojednávania s tým, že do mesiaca oznámi súdu, či trvá na podanej žalobe, a ak áno, upresní petit v časti požadovanej výšky náhrady odmeny za vykonanie funkcie riaditeľky základnej školy), okresný súd odročil pojednávanie na 8. december 2015,
- 7. decembra 2015 doručila sťažovateľka okresnému súdu ospravedlnenie svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní z dôvodu, že jej zamestnávateľ týmto dňom oznámil, že 8. decembra 2015 musí vykonávať neodkladné pracovné úlohy, a nesúhlas s pojednávaním v jej neprítomnosti,
- 8. decembra 2015 odročil okresný súd pojednávanie na 25. február 2016,
- 19. februára 2016 doručila sťažovateľka okresnému súdu zmenu návrhu petitu a listinné dôkazy,
- 19. februára 2016 doručoval okresný súd žalovanému zmenu petitu žaloby,

- 25. februára 2016 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia), okresný súd odročil pojednávanie na neurčito s tým, že sťažovateľka zašle súdu relevantné dôkazy, o ktoré opiera svoje nároky, a žalovaný doloží protokol o výsledku kontroly z 12. júna 2014,

- 1. marca 2016 požiadal okresný súd Základnú školu [REDAKOVANÉ] o osobný spis sťažovateľky,

- 9. marca 2016 doručil žalovaný materiály týkajúce sa protokolu o výsledku kontroly z 12. júna 2014,

- 14. marca 2016 doručila sťažovateľka podklady požadované okresným súdom na pojednávaní 25. februára 2016,

- 21. marca 2016 nariadil okresný súd pojednávanie na 12. máj 2016 a zároveň vyzval Radu školy pri [REDAKOVANÉ] na zaslanie zápisnice zo zasadnutia rady školy spolu s prezenčnou listinou zo 7. júla 2014,

- 6. apríla zaslala Základná škola [REDAKOVANÉ] materiály požadované okresným súdom 21. marca 2016,

- 12. mája 2016 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomný žalovaný a právni zástupcovia strán sporu), právny zástupca sťažovateľky oznámil, že sa sťažovateľka nedostavila z dôvodu účasti na medzinárodnej konferencii (jej účasť vyžadoval zamestnávateľ, ktorý ju o tom informoval na poslednú chvíľu), okresný súd pojednával v neprítomnosti sťažovateľky, odročil pojednávanie na 16. jún 2016,

- 2. júna 2016 právny zástupca sťažovateľky nazrel do spisu a súd mu z neho vyhotovil fotokópie,

- 16. júna 2016 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia; bola vypočutá sťažovateľka), okresný súd odročil pojednávanie na 20. september 2016,

- 22. júna 2016 bola okresným súdom predvolaná svedkyňa na pojednávanie nariadené na 20. september 2016 a Mestský úrad Stará Turá bol vyzvaný na oznámenie, či je sťažovateľka zamestnaná na Školskom úrade Stará Turá, odkedy a na akú dobu má pracovnú zmluvu,

- 29. júna 2016 predložila sťažovateľka potvrdenie o účasti na medzinárodnej konferencii konajúcej sa 12. mája 2016,

- 30. júna 2016 doručil Mestský úrad Stará Turá oznámenie požadované na pojednávaní o zamestnávaní sťažovateľky,
- 6. septembra 2016 nazrel do spisu žalovaný,
- 20. septembra 2016 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia a svedkyňa), okresný súd odročil pojednávanie na 22. november 2016 a vyzval strany sporu na oznámenie, aké dôkazy žiadajú vykonať,
- 12. októbra 2016 zaslal žalovaný vyjadrenie a materiály žiadané súdom na pojednávaní 20. septembra 2016,
- 11. októbra 2016 zaslal okresný súd vyjadrenie žalovaného sťažovateľke,
- 21. októbra 2016 doložil žalovaný ďalšie listiny,
- 9. novembra 2016 odročil okresný súd pojednávanie z dôvodu rehabilitácie zákonnej sudkyne na 19. január 2017,
- 18. novembra 2016 žiadal právny zástupca sťažovateľky o odročenie pojednávania, ktoré sa malo konať 22. novembra 2016 (oznámenie o odročení pojednávania mu bolo doručené 23. novembra 2016), z dôvodu jeho práceneschopnosti (operácia ramena),
- 23. novembra 2016 žiadal právny zástupca žalovaného o určenie iného termínu pojednávania (ako 19. január 2017) vzhľadom na kolíziu pojednávaní s tým, že oznámil aj iné termíny, kedy sa zúčastňuje pojednávaní v iných konaniach,
- 18. januára 2017 ospravedlnil právny zástupca sťažovateľky neúčasť na pojednávaní 19. januára 2017 z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu a zároveň oznámil, že nesúhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti a uviedol ako predpoklad ukončenia jeho práceneschopnosti polovicu marca 2017,
- 18. januára 2017 oznámil okresný súd právnym zástupcom strán sporu zrušenie pojednávania z dôvodu oznámenia ich neúčasti,
- 19. januára 2017 odročil okresný súd pojednávanie na neurčito,
- 23. januára 2017 vyzval okresný súd právneho zástupcu sťažovateľky na oznámenie, dokedy sa predpokladá trvanie jeho práceneschopnosti,
- 13. februára 2017 oznámil právny zástupca sťažovateľky, že predpoklad ukončenia jeho práceneschopnosti je v polovici marca 2017,

- 13. marca 2017 vyzval okresný súd právneho zástupcu sťažovateľky na oznámenie, či má ukončenú práceneschopnosť, prípadne dokedy sa predpokladá jej ďalšie trvanie (doručené 22. marca 2017),

- 20. apríla 2017 požiadal právny zástupca žalovaného o určenie termínu pojednávania a zároveň oznámil aj iné termíny, kedy sa zúčastňuje pojednávani v iných konaniach,

- 10. mája 2017 oznámil právny zástupca sťažovateľky (k prírpisu z 13. marca 2017), že sa predpokladá trvanie jeho práceneschopnosti do 31. mája 2017 z dôvodu novej operácie (čriev) a po jej skončení sa odporúča kúpeľné liečenie,

- 21. júna 2017 nariadil okresný súd pojednávanie na 5. september 2017 a zároveň poučil právneho zástupcu sťažovateľky o rozhodnutí rozsudkom pre zmeškanie,

- 31. augusta 2017 nazrel právny zástupca sťažovateľky do spisu a vyhotovil si kópie,

- 4. septembra 2017 ospravedlnila sťažovateľka svoju neúčast' na pojednávani 5. septembra 2017 s tým, že na pojednávani ju bude zastupovať jej právny zástupca,

- 5. septembra 2017 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomný žalovaný a právni zástupcovia strán sporu, sťažovateľka ospravedlnená), okresný súd vykonal dokazovanie a odročil pojednávanie na 10. október 2017 s tým, že strany sporu oznámia súdu aké dôkazy ešte navrhujú vykonať,

- 26. septembra 2017 nazrel splnomocnený zástupca žalovaného do spisu,

- 25. septembra 2017 doručil právny zástupca sťažovateľky okresnému súde ospravedlnenie neúčasti na pojednávani 10. októbra 2017 z dôvodu jeho nástupu 25. septembra 2019 na kúpeľnú liečbu (rozhodnutie mu bolo doručené 19. septembra 2017) a žiadal pojednávanie odročiť,

- 29. septembra 2017 odročil okresný súd pojednávanie na 23. november 2017,

- 1. októbra 2017 oznámil právny zástupca žalovaného kolíziu termínu pojednávania s jeho vopred dohodnutou prednáškovou aktivitou (je jediným prednášajúcim) a žiadal o určenie iného termínu,

- 5. októbra 2017 odročil okresný súd pojednávanie na 30. november 2017,

- 30. novembra 2017 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia a svedkovia), okresný súd odročil pojednávanie na 25. január

2018 s tým, že sťažovateľka zašle súdu zoznam členov rady školy a adresy ich bydliska, aby ich súd mohol predvolať,

- 14. decembra 2017 doručila sťažovateľka súdu podklady vyžiadané na pojednávaní,

- 29. decembra 2017 predvolal okresný súd svedkov na pojednávanie 25. januára 2018,

- 9. januára 2018 nazrel žalovaný do spisu a vyhotovil si z neho kópie,

- 22. januára 2018 doručil právny zástupca sťažovateľky súdu písomné vyjadrenie, ktoré zaslal aj právnemu zástupcovi sťažovateľky, v ktorom navrhol žalobu v plnom rozsahu zamietnuť,

- 22. januára 2018 nazrel právny zástupca sťažovateľky do spisu a vyhotovil si z neho kópie,

- 25. januára 2018 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia a svedkovia), okresný súd vykonal dokazovanie a odročil pojednávanie na 27. február 2018 s tým, že je potrebná účasť žalovaného, ktorého je potrebné vypočuť a budú prednesené záverečné reči,

- 6. februára 2018 doručila sťažovateľka okresnému súdu vyjadrenie, v ktorom navrhla alternatívny petit a doplnenie petitu,

- 27. februára 2018 sa konalo pojednávanie na okresnom súde (prítomné strany sporu a ich právni zástupcovia), okresný súd zmenu žaloby o doplnenie ďalšieho tretieho nároku nepripustil, pokračoval v dokazovaní, návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka zamietol, následne po záverečných rečiach vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil na 28. marec 2018 pre účely vyhlásenia rozsudku,

- 28. marca 2018 vyhlásil okresný súd rozsudok, ktorý bol týmto dňom doručený žalovanému (ako jediný bol osobne prítomný) a 4. apríla 2018 bol doručený právnemu zástupcovi sťažovateľky,

- 20. apríla 2018 bolo okresnému súdu doručené odvolanie podané sťažovateľkou,

- 16. mája 2018 uložil okresný súd sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie a zároveň zaslal žalovanému podané odvolanie na vyjadrenie,

- 30. mája 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu sťažovateľky,

- 31. mája 2018 zaslal okresný súd vyjadrenie žalovaného sťažovateľke na vyjadrenie,
- 21. júna 2018 zložila sťažovateľka na účet okresného súdu poplatok za podané odvolanie,
- 20. júla 2018 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní,
- 21. septembra 2018 vrátil krajský súd spis okresnému súdu ako predčasne predložený s výhradou neúčinného doručenia rozsudku právnenému zástupcovi žalovaného,
- 1. októbra 2018 doručil okresný súd rozsudok právnenému zástupcovi žalovaného,
- 20. novembra 2018 bol spis opätovne predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní,
- 19. júna 2019 krajský súd verejne vyhlásil rozsudok,
- 10. júla 2019 predsedníčka senátu požiadala o predĺženie lehoty na odoslanie rozhodnutia namiesto 19. júla 2019 do 31. júla 2019, čomu predseda krajského súdu vyhovel,
- 31. júla 2019 bol okresnému súdu doručený rozsudok krajského súdu č. k. 10 CoPr 6/2018-271 z 19. júna 2019, ktorým krajský súd potvrdil odvolaním napadnuté výroky rozsudku z 28. marca 2018,
- 7. augusta 2019 bol doručený rozsudok krajského súdu právnenému zástupcovi sťažovateľky a 16. augusta 2019 právnenému zástupcovi žalovaného a týmto dňom nadobudol aj právoplatnosť,
- 20. augusta 2019 vyzval okresný súd právneho zástupcu žalovaného na vyčíslenie trov právneho zastúpenia,
- 21. augusta 2019 doručil právny zástupca žalovaného súdu vyčíslenie trov právneho zastúpenia,
- 8. októbra 2019 bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľky,
- 8. októbra 2019 vyzval okresný súd sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie a právneho zástupcu sťažovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za spracovanie podania a jeho príloh v listinnej podobe,
- 24. októbra 2019 bol na účet okresného súdu zložený sťažovateľkou súdny poplatok za podané dovolanie,

- 6. novembra 2019 vyzval okresný súd žalovaného na vyjadrenie sa k dovolaniu podaného sťažovateľkou,
- 27. novembra 2019 doručil právny zástupca žalovaného okresnému súdu vyjadrenie k dovolaniu,
- 9. decembra 2019 doručil okresný súd vyjadrenie žalovaného k dovolaniu právneho zástupcovi sťažovateľky,
- 10. januára 2020 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného,
- 13. januára 2020 doručil okresný súd na vedomie vyjadrenie sťažovateľky právneho zástupcovi žalovaného,
- 23. januára 2020 bol spis doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konania na všeobecných súdoch ku dňu podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu trvali štyri roky a osem mesiacov. Ústavný súd zistil, že napadnuté konanie na okresnom súde nebolo v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené. V čase jej podania sa spis okresného súdu nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu. V čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti už boli obe napadnuté konania právoplatne skončené a vec bola predložená dovolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

15. Ústavný súd, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a pripojeného súdneho spisu, konštatuje, že okresný súd v priebehu súdneho konania v zásade postupoval bez zbytočných prietahov, zisťoval relevantné skutkové okolnosti a vykonával pojednávania. Žaloba bola okresnému súdu doručená 9. septembra 2014. Vo veci samej okresný súd 28. marca 2018 vyhlásil rozsudok, proti ktorému sťažovateľka podala 18. apríla 2018 odvolanie. V období od 20. apríla 2018 (doručenie odvolania okresnému súdu, pozn.) do 20. júla 2018

(doručenie súdneho spisu krajskému súdu, pozn.) okresný súd plynulo vykonával úkony týkajúce sa odvolacieho konania. Aj po vrátení súdneho spisu krajským súdom 21. septembra 2018 pre účely odstránenia neúčinného doručenia rozsudku jednej zo strán sporu okresný súd obratom vykonal účinné doručenie a spis predložil opätovne 20. novembra 2018 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

15.1 Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní 16-krát nariadil termín pojednávania, pričom v jednom prípade bolo pojednávania odročené z dôvodu rehabilitácie zákonnej sudkyne (22. november 2016) a v dvoch prípadoch z dôvodu kolízie termínov pojednávania u právneho zástupcu žalovaného (19. január 2017 a 23. november 2017). V piatich prípadoch došlo k odročeniu pojednávania z dôvodu prekážky na strane sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu, a to 8. septembra 2015 (čerpanie dovolenky právneho zástupcu), 8. decembra 2015 (neodkladné pracovné úlohy na strane sťažovateľky), 22. novembra 2016 (praceneschopnosť právneho zástupcu sťažovateľky a zároveň aj rehabilitácia zákonnej sudkyne), 19. januára 2017 (praceneschopnosť právneho zástupcu sťažovateľky a kolízia pojednávania u právneho zástupcu žalovaného), 10. októbra 2017 (kúpeľná liečba právneho zástupcu sťažovateľky). V novembri 2016 oznámil právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu svoju praceneschopnosť, ktorá trvala de facto do konca mája 2017 s následnou potrebou kúpeľnej liečby, v dôsledku čoho okresný súd nariadil pojednávanie až na september 2017 a v dôsledku absolvovania kúpeľnej liečby odročil pojednávanie nariadené na október 2017, čo spôsobilo, že okresný súd nemohol v období 10 mesiacov nariadiť pojednávanie. Uvedenú skutočnosť, ktorá spôsobila predĺženie napadnutého konania, nie je možné pripočítať na vrub okresnému súdu, keďže nastala u jednej zo strán sporu, a to sťažovateľky.

15.2 Ústavný súd zistil, že v relevantnom období sa v napadnutom konaní vyskytlo obdobie neefektívnej činnosti okresného súdu v rozsahu štyroch mesiacov – v čase od 20. júla 2018, keď okresný súd prvýkrát predložil spis spolu s odvolaním krajskému súdu na rozhodnutie, avšak s nedostatkami doručenia rozsudku, v dôsledku čoho bol spis spolu s odvolaním okresnému súdu vrátený, do 20. novembra 2018, keď okresný súd opätovne predložil krajskému súdu spis pre účely rozhodnutia o podanom odvolaní.

16. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že v napadnutom postupe okresného súdu síce zistil čiastočnú neefektívnu činnosť v trvaní štyroch mesiacov (pozri bod 15.2 odôvodenia), avšak nezistil žiadne také obdobia nečinnosti, ktoré by mohol považovať za „zbytočné prietahy“, ktoré by zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania, v nadväznosti na čo zároveň dodáva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05).

17. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

18. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania na okresnom súde, a to štyri roky a dva mesiace, zohľadňujúc objektívnu nemožnosť nariadiť pojednávanie v trvaní 10 mesiacov (pozri bod 15.1 odôvodenia), predmet konania, ako aj úkony, ktoré okresný súd urobil, sa jeho postup nevyznačuje takými obdobiami nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, ktoré by po posúdení všetkých okolností prípadu umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

19. Ústavný súd rovnako posúdil súdny spis aj vo vzťahu ku krajskému súdu, pričom jeho pozornosti neušlo, že krajský súd o odvolaní rozhodol 19. júna 2019, teda do siedmich mesiacov od jeho predloženia (20. novembra 2018) a mesiac po podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľkou.

20. Okolnosti danej veci viedli ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť vo vzťahu ku krajskému súdu nie je opodstatnená. Nemožno ani pripustiť, že uvedené odvolacie konanie je na hranici ústavne akceptovateľnej doby z hľadiska kritérií a požiadaviek čl. 48 ods. 2 ústavy zaručujúceho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keď celkovo trvalo sedem mesiacov.

21. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu a krajského súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku konania a skutočnosť, že vo veci už je právoplatne rozhodnuté, dospel k záveru, že v postupe oboch súdov nedošlo k zbytočným prieťahom v napadnutých konaniach, a preto rozhodol, že ústavná sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená a z tohto dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

22. S poukazom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

V Košiciach 28. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu